التَّعْبيرات في اللغة العربية

أَعْجَبَ– يُعْجِبُ
Beğenmek, hoşuna gitmek, hoşlanmak

Türkçede “beğenmek” fiili, öznenin aktif durumda kullanıldığı, dolayısıyla “bir şeyi beğenmek” biçiminde nesne alan bir yüklemdir. Arapçada bu ifade (أَعْجَبَ) fiiliyle kullanılır, ancak Türkçedekinin tersine beğenilen nesneyi özne, beğeneni nesne durumuna koyan bir kullanılış özelliğine sahiptir. Türkçede “Ben bu romanı beğendim.” cümlesini Arapçaya çevirirken şöyle kurgulamak zorundasınız: “Bu roman beni hayran bıraktı.” Yani hoşa giden şey “özne” konumunda, hoşlanan kişi ise fiilin nesnesi konumunda kullanılır.

Örneğin,

أَعْجَبَ الكِتابُ عَلِيّاً. (Kitap Ali’nin hoşuna gitti.)

أَعْجَبَتْ أَسْئِلَةُ الامْتِحانِ الطُّلّابَ. (Sınav soruları öğrencilerin hoşuna gitti.)

Bitişik nesne zamirleri doğrudan أَعْجَبَ ye bitişirler ve “onun hoşuna gitti”, “senin hoşuna gitti”, “benim hoşuma gitti” gibi anlamlar kazanırlar.

هَلْ يُعْجِبُكِ هذا المُهَنْدِسُ يا ليلى؟

(Bu mühendis senin hoşuna gidiyor mu Leyla? -Yani: Bu mühendisi beğeniyor musun Leyla?-)

هَلْ تُعْجِبُكَ هذِهِ المُمَرِّضَةُ يا خالد؟

(Bu hemşire senin hoşuna gidiyor mu Halit? -Yani: Bu hemşireyi beğeniyor musun Halit?-)

لا، لا يُعْجِبُنِي هذا المُهَنْدِسُ.

(Hayır, bu mühendis benim hoşuma gitmiyor. -Yani: Bu mühendisi beğenmiyorum.-)

نَعَمْ، تُعْجِبُنِي هذِهِ المُمَرِّضَةُ.

(Evet, bu hemşire hoşuma gidiyor.- Yani: Bu hemşireyi beğeniyorum.-)

أَعْجَبَتْهُ الصّورَةُ. (Resim onun hoşuna gitti. -Yani: Resmi beğendi.-)

أَعْجَبَنِي هذا الفيلم.

Bu film benim hoşuma gitti.
-Yani: Bu filmi beğendim.-

أَعْجَبَ fiilinin ism-i mef'ûl formu بِ harf-i ceriyle birlikte (مُعْجَبٌ بِ ...) kalıp ifadesiyle kullanıldığında, şimdiki zaman kipinde Türkçedeki anlatımla aynı özneye sahip olur. Örnek:

أنا مُعْجَبٌ بِكَ. (Ben seni beğeniyorum.)

أنا مُعْجَبَةٌ بِكَ. (Ben seni beğeniyorum.)

هو مُعْجَبٌ بهذه المَدينَةِ. (O, bu şehirden hoşlanıyor. –bu şehri beğeniyor-.)

هي مُعْجَبَةٌ بهذه المَدينَةِ. (O, bu şehirden hoşlanıyor. –bu şehri beğeniyor-.)

أنا مُعْجَبٌ بِارْتِداءِ المَلابِسِ الصُّوفِيَّةِ. (Yünlü elbiseler giymekten hoşlanıyorum.)

Bu ifade ile soru sorulurken aşağıdaki üslûbu kullanırız:

هَلْ أَعْجَبَكَ هذا الطَّعام؟

Bu yemek senin hoşuna
gitti mi?

نَعَم، أَعْجَبَنِي هذا الطَّعام.

Evet, bu yemek benim
hoşuna gitti.

هَلْ تُعْجِبُهُ مُمارَسَةُ الرِّياضَةِ؟ (Spor yapmak onun hoşuna gidiyor mu?)

نَعَم، تُعْجِبُهُ مُمارَسَةُ الرِّياضَة. (Evet, spor yapmak onun hoşuna gidiyor.)

في مَحَلِّ الملابس الرِّجالية

البائِع: – هَلْ يُعْجِبُكَ هذا القَميصُ؟ المُشْتَرِي: – لا، مَقاسُهُ كَبِير.

– ولا هذا؟ – لا، لَوْنُهُ لا يُعْجِبُنِي.

– ولا هذا؟ – لا أُحِبُّ الأَلْوانَ الغَامِقَة.

– ولا هذا؟ – لا، قُماشُهُ لا يُعْجِبُنِي.

– ولا هذا ولا ذاك؟ – لا يُعْجِبُنِي أيُّ واحِد.

– آسِفْ. لَيْسَ عِندنَا قَميصٌ لِلْبَيْع.

Erkek Giyim Mağazasında

Satıcı: - Bu gömlek hoşunuza gider mi? Alıcı: - Hayır, bedeni büyük.

- Peki bu? - Hayır, rengini beğenmiyorum.

- Ya bu? - Koyu renkleri sevmiyorum.

- Ya bu? - Hayır, kumaşını beğenmiyorum.

- Peki bu veya şu? - Hiç biri hoşuma gitmiyor.

- Üzgünüm. Bizde satılık gömlek yok!

اللهُ يُعْطيكَ العافِيَة

Kolay gelsin.

(Kelime anlamı: Allah sana afiyet versin.)

اللهُ يُعْطيكَ العافيَة.

Kolay gelsin.

اللهُ يُعافيكِ، شُكْراً.

Sağol. Teşekkürler.

Gördüğümüz bir iyilik karşısında karşımızdakine iyi dileklerimizi sunmak istediğimizde aşağıdaki ifadelerden herhangi birini rahatlıkla kullanabiliriz:

Allah seni hayırla ödüllendirsin.	جَزاكَ اللهُ خَيْراً
Allah seni saklasın, korusun.	اللهُ يُخَلِّيك
Allah seni saklasın, korusun.	اللهُ يَحْميك
Allah seni korusun.	حَفَظَكَ اللهُ
Allah seni yaşatsın.	حَيَّاكَ اللهُ
Allah uzun ömür(ler) versin.	أَطالَ اللهُ عُمْرَك

Öğrenme Çıktısı

5 Arapçada sıklıkla kullanılan bazı ifade biçimlerini tanıma ve yerinde kullanma becerisi elde edebilme

Araştır/ Tekrarla 5

Verilen kalıp ifadeleri defterlerinize yazınız ve birer cümle içinde kullanınız.

İlişkilendir/ Karşılaştır

Kur'ân-ı Kerîm'in "Mâide Sûresi" 100, "Tevbe Sûresi" 25. ayet-i kerimelerinde geçen kalıp ifadeleri tespit ediniz.

Anlat/ Paylaş

Verilen kalıp ifadelerin anlamlarını ezberleyiniz. Bu sözcüklerle oluşturduğunuz anlamlı cümleleri arkadaşlarınızla paylaşınız.

السلام عليكم. اليوم دَرَسْنا اشتقاق اسم الفاعل و اسم المفعول من الأفعال الثّلاثيّة المجرّدة و المزيدة.

Selâmün aleyküm. Bugün sulâsî mucerred ve sulâsî mezîd fiillerden ism-i fâ'il ve ism-i mef'ûl türetmeyi öğrendik.

İsm-i fâ'il → Kâtib

İsm-i mef'ûl → Mektûb

أُنْظُرُوا إلى السَّبّورة. هنا أمثلة مِنْ اسْم الفاعل و اسم المفعول مشتقَّة من الأَفْعال المزيدة.

Tahtaya bakınız. Burada mezîd fiillerden türemiş ism-i fâ'il ve ism-i mef'ûl örnekleri var.

okuma

قراءة

فِي مَرْكَزِ التَّسَوُّق

كانَ الجَوُّ بارِداً فِي يَوْم السَّبْتِ. أنا و عائِلَتي قَرَّرْنا الذَّهابَ إلى مَرْكَزِ التّسَوّق. أنا و أُخْتِي و أَبي و أمّي كُنّا طالِبينَ شِراءَ بَعْضِ الأغْراضِ لِأَنْفُسِنا. كُنْتُ أُريد أنْ أَشْتَرِيَ لَوازِمَ الـمَدْرَسَة مِن مَحَلِّ القِرْطاسِيَّة و كانَتْ أخْتي مُنَى تُريدُ أنْ تَشْتَرِيَ مَلابِس جَديدَة مِنْ مَحَلِّ المَلابِس و كانَتْ أمّي تُريدُ أنْ تَشْتَرِيَ لَوازِمَ البَيْتِ من السّوبرماركت و كانَ أبي يُريدُ أنْ يَشْتَرِيَ أَدواتِ صَيْدِ السّمَك مِنْ مَحَلِّها. أَوّلاً ذَهَبْنا إلى مَحَلِّ القِرْطاسِيّة و اشْتَرَيْنا مِبْراةً و مِمْحاةً و مِسْطَرَةً و قَلَمَ رَصاصٍ و قَلَمَ حِبْرٍ و أقْلاماً مُلَوَّنَةً و مِعْداداً و دَبّاسَةً. ثُمَّ انْتَقَلْنا إلى مَحَلِّ الـمَلابِسِ و اشْتَرَيْنا لِأُخْتي تَنّورَةً جَميلَةً و قَميصًا أبْيض. كانَتْ تَحْتاجُ إلى الأحْذِيَة الشَّتَوِيَّة أيْضًا و اشْتَرَيْنا لها جزْمات بُنِّيَّة. كانَتْ مُبْتَسِمَةً بَعْدَ الخُروجِ مِنَ المَحَلّ. بَعْدَ إتْمامِ لَوازِمِ أخْتي و أنا، ذَهَبْنا إلى مَحَلٍّ لِبَيْعِ أدواتِ الصَّيْدِ و اشْتَرى أبي صِنّارَة و شَبَكَةً لِصَيْدِ الأسْماك ثُمَّ وَضَعْنا الأغْراضَ في سَيّارَتِنا و ذَهَبْنا إلى السوبرماركت لِلَوازم البيْتِ و اشْتَرَيْنا مِنَ المُعَلَّباتِ و الـمَأْكولاتِ و المَشْروباتِ و مِنْ أنْواع المُخَلَّلات و مِنْ المُكَسَّراتِ مِثْلَ بُنْدُقٍ و فُسْتق و بَذر و لَوْزٍ. و وَضَعْنا الـمُشْتَرَياتِ في الأكْياسِ و عُدْنا مَسْرورِينَ إلى البيتِ.

Alışveriş Merkezinde

Cumartesi günü hava soğuktu. Ben ve ailem alışveriş merkezine gitmeye karar verdik. Ben, kız kardeşim, babam ve annem kendimiz için bazı eşyalar satın almak istiyorduk. Ben kırtasiyeden okul ihtiyaçlarını almak istiyordum. Kız kardeşim Munâ giyim mağazasından yeni elbiseler almak istiyordu. Annem süpermarketten evin ihtiyaçlarını almak istiyordu. Babam da av malzemeleri satan bir dükkândan balık avlama malzemeleri almak istiyordu. İlk olarak kırtasiyeye gittik. Bir kalemtıraş, bir silgi, bir cetvel, bir kurşun kalem, bir dolma kalem, renkli boya kalemleri, bir abaküs ve bir zımba satın aldık. Sonra giyim mağazasına geçtik. Kız kardeşim için bir etek ve beyaz bir gömlek satın aldık. Kışlık ayakkabıya da ihtiyacı vardı. Ona kahverengi çizme satın aldık. Mağazadan çıkışta gülümsüyordu. Kız kardeşimin ve benim ihtiyaçlarımızı tamamladıktan sonra av malzemeleri satan bir dükkâna gittik. Babam balık avlamak için bir olta ve bir ağ satın aldı. Sonra eşyaları arabamıza koyduk ve ev ihtiyaçları için süpermarkete gittik. Konserve gıdalardan, yiyeceklerden, içeceklerden, turşu çeşitlerinden ve fındık, fıstık, çekirdek ve badem gibi kuruyemişlerden satın aldık. Satın alınanları poşetlere koyduk ve sevinçli bir halde eve döndük.